

แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกยุคโลกพลิกผัน กลุ่มโรงเรียนโมกขลา
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

**Guidelines for Teacher Development in Active Learning Management in the
 Era of Global Disruption for the Mokkala School Group under the Tak
 Primary Educational Service Area Office 2**

ศิริพร ช่อครุฑ¹ , สุเนตร ทองคำพงษ์²

^{1,2}วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น, ตาก, ประเทศไทย
 Siriporn Chokrut¹, Sunet Thongkhamphong²
^{1,2}Northern College, Tak, Thailand
 ✉: duxdum_501@hotmail.com
 (Corresponding Email)

Received: 18 May 2025; Revised: 28 June 2025; Accepted: 28 June 2025
 © The Author(s) 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก กลุ่มโรงเรียนโมกขลา และหาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก กลุ่มโรงเรียนโมกขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ประชากรและแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนโมกขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จำนวน 176 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกยุคโลกพลิกผัน กลุ่มโรงเรียนโมกขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ปัญหาเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกยุคโลกพลิกผัน กลุ่มโรงเรียนโมกขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 พบว่า ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ส่วนใหญ่ขาดความรู้ ทักษะ และประสบการณ์มากที่สุด ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร บุคลากรที่เชี่ยวชาญมีไม่เพียงพอ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการลงมือเรียนรู้ ส่วนใหญ่ผู้สอนขาดทักษะการจัดการเรียนรู้ ด้านการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมในการเรียนรู้ ส่วนใหญ่ขาดทรัพยากรหรืออุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ส่วนใหญ่ขาดการฝึกอบรมเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมิน และด้านการสื่อสารแลกเปลี่ยนประสบการณ์การ

เรียนรู้ ส่วนใหญ่ระยะเวลาไม่เพียงพอ และแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกยุคโลกพลิกผัน กลุ่มโรงเรียน มอกละ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 พบว่า ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สถานศึกษาควรมีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของผู้เรียนให้ชัดเจนครบทั้งด้านความรู้ (K) กระบวนการ (P) และเจตคติ (A) ที่เน้นการคิดขั้นสูง ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาควรมีการทบทวนหลักสูตร อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เกิดการพัฒนาสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคต่าง ๆ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญในการลงมือเรียนรู้ สถานศึกษาควรมุ่งเน้นจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้คิดแก้ปัญหา ด้านการใช้และ พัฒนาสื่อนวัตกรรมในการเรียนรู้ สถานศึกษาควรจัดฝึกอบรม หรือให้ความรู้ เพื่อพัฒนาให้บุคลากรสามารถใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการ วัดและประเมินผลตามสภาพจริง สถานศึกษาควรมีนโยบายให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง และด้าน การสื่อสารแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ สถานศึกษาควรมีการกำหนดขอบเขตการคิดและการพูดคุยและ เปลี่ยนอย่างเป็นลำดับขั้นตอน

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนาครู, ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก, ยุคโลกพลิกผัน

Abstract

This research aims to study the current conditions and problems in active learning management among schools in the Mokkala group, as well as to identify development approaches for teachers in active learning management within the same group. These schools fall under the jurisdiction of the Tak Primary Educational Service Area Office 2. The population and data sources used in this study consisted of 176 teachers from schools in the Mokkala group. The research instruments included questionnaires and interviews. Data were analyzed using percentage, frequency, mean, standard deviation, and content analysis. The research results revealed that the overall condition of active learning management in the era of global disruption among schools in the Mokkala group, under the Tak Primary Educational Service Area Office 2, was at a high level. When considering each aspect individually, the design of learning activities was rated the highest, with an average score in the high range. As for the problems related to active learning management in the context of global disruption, the study found the following: In the design of learning activities, most teachers lacked sufficient knowledge, skills, and experience. In curriculum development, there was a shortage of specialized personnel. In student-centered learning, where students engage in hands-on activities, most instructors lacked effective learning management skills. In the use and development of innovative learning media, most schools lacked modern resources or technological equipment. In authentic assessment and evaluation, most educators had not received adequate training on evaluation criteria. In communication and the exchange of learning experiences, insufficient time was the most commonly cited issue. The proposed guidelines for improving active learning management in the era of global disruption among schools in the Mokkala group are as follows: Designing learning activities: Schools should clearly define student learning objectives, covering Knowledge (K), Process (P), and Attitude (A), with an emphasis on higher-order thinking skills. Curriculum development: Schools should regularly review and update their curriculum to ensure continuous development in response to changes over time. Student-centered learning: Schools should prioritize learning activities that encourage students to think critically and solve problems. Use and development of innovative learning media: Schools should provide training or knowledge-sharing sessions to equip staff with the skills to

effectively use a variety of media, innovations, and technologies that suit the content and learning activities. Authentic assessment and evaluation: Schools should adopt policies that encourage students to participate in self-assessment processes. Communication and sharing of learning experiences: Schools should establish a structured framework for thinking, discussion, and experience exchange in a systematic and sequential manner.

Keywords: Guidelines for Teacher Development, Active Learning Management, Era of Global Disruption

1. บทนำ

สังคมโลกที่พัฒนาและเปลี่ยนแปลงย่อมส่งผลกระทบต่อสังคมในทุกกระบวน ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง วัฒนธรรมในสังคม เทคโนโลยีข้อมูลข่าวสาร และการสื่อสาร จนกลายเป็นโลกที่ไร้พรมแดน เพราะแต่ละประเทศนั้นต่างก็มีความเชื่อมโยงกันมากขึ้น ทำให้วิถีชีวิตคนไทยเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องพัฒนาให้ประชากรมีศักยภาพที่ดีและรอบด้านเพื่อรองรับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น มีความรู้ความสามารถในการคิด การแก้ปัญหา ดำเนินชีวิตตามระบอบประชาธิปไตย มีความตระหนักรู้รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปรับตัวได้อย่างกลมกลืนทั้งในโลกสากลและความเป็นไทย (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2552)

ระบบของการศึกษาไทยจึงจำเป็นต้องมีการปรับตัวซึ่งไม่ใช่เพียงการปฏิรูปแค่ครั้งคราว แต่ต้องมีการพัฒนาและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สังคม และตลาดแรงงานทั้งในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งคณะผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาไทยจำเป็นต้องตระหนักเสมอว่าการศึกษาไทยนั้นจะต้องมุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้ที่จะสามารถส่งผลให้ผู้เรียนนั้น เกิดการเตรียมความพร้อมและมีทักษะที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตสอดคล้องกับสังคมในอนาคตและตลาดแรงงาน (อิวัจ เดลานี, 2562) ซึ่งประเทศไทยได้มีการปฏิรูปการจัดการศึกษาเพื่อมุ่งไปสู่ประสิทธิภาพทางการศึกษา โดยคำนึงถึงการปรับหลักสูตรและวิธีการสอน เพื่อสร้างเยาวชนที่มีประสิทธิภาพสำหรับอนาคต จึงได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติตั้งแต่พุทธศักราช 2542-2562 ทั้งสิ้น 4 ฉบับ โดยมุ่งสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ สร้างโอกาสให้เยาวชนไทยเติบโตไปเป็นผู้ที่คิดเป็นทำเป็น เป็นผู้ที่มีเหตุผล เป็นการจัดการศึกษาที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยกำหนดแนวทางการจัดการกระบวนการเรียนรู้ไว้ในหมวด 4 มาตรา 22 ความว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และกำหนดไว้ในมาตรา 24 สามารถสรุปความได้ว่า ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการจัดการเรียนรู้นั้นดำเนินการได้แก่ ครูต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และต้องจัดกิจกรรมที่ฝึกทักษะ ฝึกกระบวนการคิด ฝึกการจัดการ ฝึกการเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง เพื่อให้

ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้ตลอดชีวิต ต้องเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ผสมผสานความรู้และคุณธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้อย่างสมดุล ต้องส่งเสริมบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนการสอน ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนและต้องยึดหลักสำคัญว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาและทุกสถานที่ (กระทรวงศึกษาธิการ , 2542)

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก หรือ Active Learning เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการจัดการเรียนรู้ให้มีทักษะและความพร้อมทางการเรียนรู้ตลอดไป การจัดการเรียนรู้เชิงรุกนี้ครูจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการออกแบบการเรียนรู้ที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถบูรณาการความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนรู้มาใช้ในชีวิต ครูต้องมุ่งให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิด รู้จักถอดบทเรียน รู้จักสะท้อนคิด รวมทั้งการมีปฏิสัมพันธ์และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น สิ่งเหล่านี้จะหล่อหลอมให้ผู้เรียนเกิดแรงบันดาลใจ เกิดทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน สอดคล้องกับสภาพพหุวัฒนธรรม. (2558) ที่กล่าวไว้ว่า Active Learning เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรคทางปัญญา หรือ Constructivism ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาวิชา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ หรือสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นในตนเอง ด้วยการลงมือปฏิบัติจริงผ่านสื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้ ที่มีครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำ กระตุ้น หรืออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้น โดยกระบวนการคิดขั้นสูง กล่าวคือผู้เรียนมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินค่าจากสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีความหมายและนำไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกจึงเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่สามารถการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ยกกระตบทักษะความสามารถ ยกกระตบความคิดขั้นสูง และแก้ไขปัญหาคการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นของผู้เรียนได้ และจะเห็นได้ว่าในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกครูจะมีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญ คือ บทบาทของการเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน เป็นผู้กระตุ้นและสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ และสามารถแสวงหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง ฉะนั้นครูจำเป็นต้องมีความรู้และมีทักษะในด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่หลากหลาย เพื่อครูจะได้นำเทคนิค วิธีการ หรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกต่าง ๆ นั้น มาพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ซึ่งคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนจะดีได้เพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนด้วยเช่นกัน เพราะผู้เรียนย่อมได้รับการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในสถานการณ์การเรียนรู้ที่ครูผู้สอนเป็นผู้จัดการเรียนรู้หรืออำนวยความสะดวกให้ ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จากการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ สอดคล้องกับ ยุทธนา ปฐมวรชาติ. (2547) ที่กล่าวไว้ว่าการที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพได้ดีเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะผู้เรียนต้องการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในสถานการณ์การเรียนรู้ที่ครูผู้สอนเป็นผู้จัดการเรียนรู้หรืออำนวยความสะดวก จึงกล่าวได้ว่า การจะพัฒนาผู้เรียนให้สมบูรณ์ได้นั้น จึงจำเป็นต้องพัฒนาครูซึ่งเป็นบุคลากรหลักของโรงเรียนด้วย เพื่อให้ครูสามารถปฏิบัติภารกิจหลักได้อย่างมีประสิทธิภาพและ

ประสิทธิผล การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นการดำเนินการเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงาน รวมถึงการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมในการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นยิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนโดยตรง

รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ 2565 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ยังพบว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาครูให้มีความรู้ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้วย โดยใช้กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อร่วมขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอนของครูให้ตรงตามตัวชี้วัดต้องรู้ ควรรู้ และทำการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning อีกทั้งเป็นการเตรียมครูผู้สอนเข้าสู่การใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะ แต่ที่ผ่านมานั้นพบว่าการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษายังไม่มีความชัดเจนและเป็นไปตามความต้องการของครูผู้สอนเท่าที่ควร มีแค่คู่มือการประเมินสมรรถนะครูที่ทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสร้างขึ้น สอดคล้องกับกลุ่มงานวิจัย สำนักวิจัย และพัฒนาการศึกษาที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาครูของหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งสรุปในภาพรวมว่าการพัฒนาครูนั้นยังขาดระบบการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นการพัฒนาครูจึงไม่มีคุณภาพและมาตรฐานที่ชัดเจน หลักสูตรและเนื้อหาไม่สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาตนเองของครู เน้นหลักการทฤษฎีมากกว่าการได้ลงมือปฏิบัติ ทำให้ครูไม่สามารถประยุกต์ใช้ความรู้จากการอบรมได้ ขาดการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องหลักการอบรม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2556) ประกอบกับครูหลายคนยังคงใช้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นครูเป็นศูนย์กลาง ครูส่วนมากยังคงเชื่อมั่นและคุ้นเคยอยู่กับการถ่ายทอดความเชี่ยวชาญของตนให้ผู้เรียน ครูคือผู้รู้ที่ดีที่สุด และมีอำนาจที่สุดในห้องเรียน แนวคิดนี้ทำให้ผู้เรียนพัฒนาได้อย่างจำกัด (วัฒนาพร ระงับทุกข์. 2542)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกยุคโลกพลิกผัน กลุ่มโรงเรียนโมกขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 เพื่อให้ครูสามารถพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณภาพและแก้ไขปัญหาและความท้าทายที่เกิดขึ้น อีกทั้งเพื่อเป็นแนวทางการตัวอย่างของการกระจายความรู้ไปสู่การพัฒนาครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 เพื่อการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ต่อเนื่องและมีคุณภาพต่อไป

2.วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกยุคโลกพลิกผัน กลุ่มโรงเรียนโมกขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกยุคโลกพลิกผัน กลุ่มโรงเรียนโมกขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

3.วิธีการดำเนินการ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้ แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกยุคโลกพลิกผัน กลุ่มโรงเรียนโมกขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกยุคโลกพลิกผัน กลุ่มโรงเรียนโมกขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกยุคโลกพลิกผัน กลุ่มโรงเรียนโมกขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ได้ศึกษาหลักการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักวิชาการหลายท่าน อาทิ Meyers and Jones. (1993), Baratz Snowden. (2005), Stacy Zeiger. (2015), ชนิษฐา กาญจนรังสีนนท์. (2551), ชนกานต์ สุวรรณทรัพย์. (2555), ไพบุลย์ เปานิล. (2546), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561) และ อภินันท์ สิริรัตนจิตต์. (2560) จึงสามารถสรุปได้ว่า หลักการจัดการเรียนรู้เชิงรุกนั้นประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1.1 การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้
- 1.2 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร
- 1.3 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการลงมือเรียนรู้
- 1.4 การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมในการเรียนรู้
- 1.5 การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง
- 1.6 การสื่อสารแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ ครูของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนโมกขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จำนวน 176 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนโมกขลา ทั้ง 9 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จำนวน 176 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

3.1 สภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกยุคโลกพลิกผัน กลุ่มโรงเรียนโมกขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

3.2 ปัญหาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกยุคโลกพลิกผัน กลุ่มโรงเรียนโมกขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

3.3 แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกยุคโลกพลิกผัน กลุ่มโรงเรียนโมกขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกยุคโลกพลิกผัน กลุ่มโรงเรียนโมกขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ได้ศึกษาหลักการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักวิชาการหลายท่าน อาทิ Meyers and Jones. (1993), Baratz Snowden. (2005), Stacy Zeiger. (2015), ชนิษฐา กาญจนรังสีนนท์. (2551), ชนกานต์ สุวรรณทรัพย์. (2555), ไพบุลย์ เปานิล. (2546), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561) และ อภินันท์ สิริรัตนจิตต์. (2560) จึงสามารถสรุปได้ว่า หลักการจัดการเรียนรู้เชิงรุกนั้นประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1.1 การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้
- 1.2 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร
- 1.3 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการลงมือเรียนรู้
- 1.4 การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมในการเรียนรู้
- 1.5 การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง
- 1.6 การสื่อสารแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้

2. ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิตามเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

- 2.1 ผู้บริหารการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ขึ้นไป จำนวน 3 คน
- 2.2 ศึกษานิเทศก์ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีประสบการณ์ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมากกว่า 3 ปี
- 2.3 นักวิชาการหรืออาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

หรือด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จำนวน 3 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกยุคโลกพลิกผัน กลุ่มโรงเรียนโมกขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

4. ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกยุคโลกพลิกผัน กลุ่มโรงเรียนโมกขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสอบถามครูของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนโมกขลา ทั้ง 9 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จำนวน 176 คน ด้วยแบบสอบถามเพื่อการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกยุคโลกพลิกผัน กลุ่มโรงเรียนโมกขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 โดยรวมและรายด้านแสดงตามตารางดังนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกยุคโลกพลิกผัน กลุ่มโรงเรียนโมกขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

ที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ		แปลผล
		μ	σ	
1	ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้	4.13	0.32	มาก
2	ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร	4.01	0.41	มาก
3	ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการลงมือเรียนรู้	3.94	0.45	มาก
4	ด้านการใช้พัฒนาสื่อนวัตกรรมในการเรียนรู้	3.91	0.28	มาก
5	ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง	4.08	0.34	มาก
6	ด้านการสื่อสารแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้	4.10	0.45	มาก
รวมเฉลี่ย		4.03	0.18	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า สภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกยุคโลกพลิกผัน กลุ่มโรงเรียนโมกขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.03, \sigma = 0.18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำ พบว่า ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.13, \sigma = 0.32$) รองลงมา คือ ด้านการสื่อสารแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.10, \sigma = 0.45$) ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.08, \sigma = 0.34$) ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.01, \sigma = 0.41$) ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการลงมือเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.94, \sigma = 0.45$) และด้านการใช้พัฒนาสื่อนวัตกรรมในการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.91, \sigma = 0.28$) อยู่ในระดับต่ำที่สุด ตามลำดับ

5.อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกยุคโลกพลิกผันยุคโลกพลิกผันกลุ่มโรงเรียนโมกขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 มีผลการวิจัยที่ควรนำมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. สภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกยุคโลกพลิกผันยุคโลกพลิกผันกลุ่มโรงเรียนโมกขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญกับการพัฒนาการเรียนการสอนเชิงรุกและมุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการสอน การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่น การเรียนรู้แบบโครงการ (Project-Based Learning) หรือการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนมีโอกาสนในการลงมือทำจริง จึงทำให้สภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกยุคโลกพลิกผันอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรไท แสงลุน. (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยใช้การศึกษาชั้นเรียนผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ พบว่า สภาพ การจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมาก และพิชนันท์ ชันอาสา. (2559) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 พบว่า สภาพขององค์ประกอบพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมอยู่ในระดับดี มาก

เมื่อพิจารณารายข้อของแต่ละด้านมีผลการวิจัยที่ควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

1.1 ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษามีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของผู้เรียนให้ชัดเจนครบทั้งด้านความรู้ (K) กระบวนการ (P) และเจตคติ (A) ที่เน้นการคิดขั้นสูง มีการออกแบบการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลายสอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ กระบวนการสอนที่เลือกนำมาออกแบบการเรียนรู้สามารถนำไปสู่จุดประสงค์ที่กำหนดไว้ได้ วิเคราะห์ผู้เรียนก่อนจัดการเรียนรู้เพื่อตรวจสอบความพร้อมในการเรียน และประเมินความต้องการของผู้เรียนเพื่อออกแบบการเรียนรู้ นำข้อมูลย้อนกลับมาปรับปรุงการออกแบบการเรียนรู้ กระบวนการสอนที่เลือกนำมาออกแบบการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ รวมถึงกระบวนการสอนที่เลือกนำมาออกแบบการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้สภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกยุคโลกพลิกผัน ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของมะลิวัน สมศรี. (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาคู่มือพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 2 พบว่า ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน อยู่ระดับมาก

1.2 ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษามีการทบทวนหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เกิดการพัฒนาสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคต่าง ๆ มีการกำหนดมาตรฐานการตรวจวัดและประเมินหลักสูตรที่ชัดเจน มีระบบการปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาให้หลักสูตรมีคุณภาพต่อเนื่อง และมีกระบวนการพัฒนาเอกสารหลักสูตรตั้งแต่ต้นจนสามารถนำไปใช้ได้จริง รวมถึงมีกระบวนการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนที่ต่อเนื่องกัน จึงทำให้สภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกยุคโลกพลิกผัน ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตรอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของมะลิวัน สมศรี. (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาคู่มือพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 2 พบว่า ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร อยู่ระดับมาก

1.3 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการลงมือเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษามีการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้คิดแก้ปัญหา และจัดการเรียนรู้ที่แบบบูรณาการข้ามสาระวิชาหรือเชื่อมโยงกับชุมชน อีกทั้งมีการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้สะท้อนความคิดด้วยการตั้งคำถาม ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนหรือสิ่งรอบตัวและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง รวมถึงให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง นอกจากนี้ มีการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์วิจารณ์และอภิปรายอย่างกว้างขวาง และจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้กำหนดและวางแผนการเรียนรู้ ประเมินผลการเรียนรู้และนำเสนอผลงาน เน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดขั้นสูงวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่า จึงทำให้สภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกยุคโลก

พลิกผัน ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการลงมือเรียนรู้อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของมะลิวัน สมศรี. (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาคู่มือพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานีเขต 2 พบว่า ด้านการพัฒนาผู้เรียน อยู่ระดับมาก

1.4 ด้านการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมในการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้สอนสามารถใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อผลิตสื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้ รวมถึงสร้างหรือพัฒนาสื่ออุปกรณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ สืบค้นข้อมูลออนไลน์เพื่อนำมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และสามารถพัฒนาเทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี อีกทั้ง สามารถแสวงหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน จึงทำให้สภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกยุคโลกพลิกผัน ด้านการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมในการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของไสว พักขาว. (2559) ได้กล่าวถึงการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่าการเตรียมผู้เรียนให้พร้อมกับชีวิตในศตวรรษที่ 21 เป็นเรื่องสำคัญของกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีพของสังคมอย่างทั่วถึง ครูจึงต้องมีทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี

1.5 ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง สามารถออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ มีการประเมินผลจากการปฏิบัติจริง จากกระบวนการทำงานของนักเรียน มีความรู้ความเข้าใจหลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง สามารถสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวัดและประเมินผลและนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม และสามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ได้ รวมถึงสามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินผลการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง จึงทำให้สภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกยุคโลกพลิกผัน ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562) กล่าวว่า การประเมินผลโดยเน้นสภาพจริงและตอบรับวัตถุประสงค์ หมายถึง การจัดทำรูปวิธีการวัดและประเมินสมรรถนะ ที่เน้นการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) และความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน เช่น การประเมินจากการปฏิบัติ การใช้แฟ้มสะสมผลงาน การประเมินตนเอง และการประเมินโดยเพื่อน ทั้งนี้เป็นการประเมินผลรวบยอดที่มุ่งวัดองค์รวมของความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่างๆ โดยวัดจากพฤติกรรม การกระทำ ที่แสดงออกถึงความสามารถในการใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะที่มีหลักฐานการปฏิบัติที่ตรวจสอบได้ หรือใช้สถานการณ์เป็นฐานในการ

วัดและประเมินเป็นสภาพจริง และวิธีการวัด ประเมินสมรรถนะที่บูรณาการ ให้สอดคล้องและตอบรับวัตถุประสงค์
เชิงสมรรถนะที่กำหนดไว้ตั้งแต่ต้น

1.6 ด้านการสื่อสารแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ
สถานศึกษามีการกำหนดขอบเขตการคิดและการพูดคุยและเปลี่ยนอย่างเป็นลำดับขั้นตอน มีการกระตุ้นให้มีการ
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน และมีการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างทั่วถึง รวมถึงมี
การกระตุ้นให้ผู้เรียนค้นหาข้อสรุปร่วมกันอย่างเป็นระบบ จึงทำให้สภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกยุคโลกพลิกผัน
ด้านการสื่อสารแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของจิราภรณ์ ยกอินทร์.
(2560) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง การ
เรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้ทำความเข้าใจ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและร่วมกันอภิปราย นำเสนอ สรุปความคิดรวบยอด
ร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียน โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบแลกเปลี่ยนความคิด การเรียนรู้แบบร่วมมือ และการเรียนรู้
แบบกรณีศึกษาเพื่อเป็นส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้กระตุ้นให้นักศึกษามีความใฝ่รู้ กระตือรือร้น คิดเป็น
สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล ตลอดจนทำงานเป็นกลุ่มและสามารถนำเสนอข้อมูลได้
ดีกว่าการสอนแบบบรรยายเพียงอย่างเดียว

2. ปัญหาเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกยุคโลกพลิกผัน กลุ่มโรงเรียนโมกขลา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 แต่ละด้านมีผลการวิจัยที่ควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

2.1 ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ส่วนใหญ่ขาดความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ มากที่สุด
รองลงมา คือ ระยะเวลาไม่เพียงพอ ทรัพยากร สื่อ และอุปกรณ์ต่างๆ ไม่เพียงพอ และงบประมาณไม่เพียงพอ
ตามลำดับ ส่วนผู้เรียนไม่ให้ความร่วมมือมีปัญหาน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้สอนยังไม่มีกรอบหรือพัฒนา
ทักษะที่เหมาะสมสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่สามารถตอบโจทย์การเปลี่ยนแปลงของโลกได้ รวมถึง
ต้องจัดการเรียนการสอนในระยะเวลาที่จำกัด ซึ่งส่งผลต่อการจัดกิจกรรมที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ
โดยเฉพาะเมื่อมีการใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุกที่ต้องใช้เวลาในการเตรียมการและติดตามผล และการที่ผู้เรียนไม่ให้
ความร่วมมืออาจเกิดจากการที่วิธีการเรียนการสอนยังไม่สามารถกระตุ้นความสนใจหรือดึงดูดความสนใจจาก
นักเรียนได้ หรือการที่ผู้เรียนไม่สามารถเห็นประโยชน์จากการเรียนในลักษณะเชิงรุก ซึ่งอาจต้องการการปรับปรุง
ในด้านการสร้างแรงจูงใจและการออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สอดคล้องกับ
ผลงานวิจัยของ บุพผา รื่นรวย. (2563) ได้ศึกษาการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้กระบวนการนิเทศ
สำหรับครูในโรงเรียนประชานิยม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 พบว่า ครูส่วนมาก
เขียนบนกระดาน แจกใบงาน สอนตามเนื้อหาที่มีในแบบเรียน ส่วนมากจะเรียนแต่ในห้องเรียน จะได้ออกเรียน

นอกห้องบ้างก็เฉพาะวิชาเกษตรและพลศึกษา สอนโดยขาดความรู้ที่ชัดเจนในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และมนพมนตรี สกลศิลป์ศิริ. (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาคุณภาพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน : การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม พบว่า ครูส่วนใหญ่ยังจัดการเรียนการสอนแบบเดิมเน้นการบรรยายซึ่งไม่สนองหลักการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.2 ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร พบว่า บุคลากรที่เชี่ยวชาญมีไม่เพียงพอ มีปัญหามากที่สุด รองลงมา คือ งบประมาณไม่เพียงพอ วัตถุประสงค์ไม่ชัดเจน ระบบการประเมินผลไม่ชัดเจน ขาดการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ข้อมูลประกอบมีความล้าสมัย และนโยบายขาดความเข้มงวดด้านคุณภาพ ตามลำดับ ส่วนครูผู้สอนขาดความพร้อม มีปัญหาน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ไม่มีการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะในด้านนี้ อย่างจริงจัง การพัฒนาหลักสูตรในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วต้องการผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ทันสมัยในด้านการศึกษาหรือการเรียนรู้เชิงรุก แต่บางครั้งอาจจะขาดการฝึกอบรมหรือการสนับสนุนที่เพียงพอในการพัฒนาทักษะเหล่านี้ ประกอบกับมีงบประมาณที่จำกัดเป็นอุปสรรคที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตรและการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่จำเป็นในการเรียนรู้เชิงรุก และการกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรไม่ชัดเจนและไม่สามารถสื่อสารได้ดีทำให้การดำเนินการตามหลักสูตรไม่บรรลุผลตามที่คาดหวัง และผู้สอนไม่สามารถบรรลุเป้าหมายของการเรียนรู้ได้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของมนพมนตรี สกลศิลป์ศิริ. (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาคุณภาพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน : การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม พบว่า ครูส่วนใหญ่ใช้วิธีการพัฒนาด้วยตนเอง

2.3 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการลงมือเรียนรู้ ส่วนใหญ่ผู้สอนขาดทักษะการจัดการเรียนรู้ มากที่สุด รองลงมา คือ ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ที่แตกต่างกัน ผู้เรียนมีความต่อต้าน ระยะเวลาในการเรียนไม่เพียงพอ ผู้เรียนมีความชอบและความถนัดที่แตกต่างกัน ผู้เรียนไม่มีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง ทรัพยากรไม่เพียงพอ ผู้สอนยังใช้การสอนแบบเดิม ๆ งบประมาณไม่เพียงพอ และผู้สอนยังเน้นการสอนแบบถ่ายทอดความรู้ ตามลำดับ ส่วนการวัดผลและประเมินผลทำได้ยาก มีปัญหาน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ขาดการอบรมหรือการพัฒนาทักษะในด้านนี้ของผู้สอน โดยเฉพาะเมื่อการเรียนรู้เชิงรุกต้องการวิธีการและกลยุทธ์ที่ต่างจากการสอนแบบเดิม ซึ่งจะต้องมีการฝึกฝนทักษะการจัดการห้องเรียน การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ และการใช้เทคโนโลยีเพื่อเสริมการเรียนรู้ อีกทั้งความแตกต่างของพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนทำให้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกยากขึ้น เนื่องจากผู้เรียนบางคนอาจไม่พร้อมในการเรียนรู้แบบเชิงรุกหรือไม่สามารถเข้าใจเนื้อหาที่ซับซ้อนในระดับเดียวกัน จึงต้องมีการปรับกิจกรรมหรือการสอนให้เหมาะสมกับความแตกต่างทางพื้นฐานของผู้เรียน รวมถึงความแตกต่างในความชอบและความถนัดของผู้เรียนเป็นอีกปัจจัยที่

ทำให้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกยากขึ้น เพราะไม่สามารถออกแบบกิจกรรมให้ตอบสนองทุกความต้องการได้ในเวลาเดียวกัน ดังนั้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกต้องการการปรับตัวอย่างยืดหยุ่นและหลากหลายเพื่อรองรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน และผู้เรียนบางคนอาจไม่คุ้นเคยกับวิธีการเรียนรู้เชิงรุก หรือรู้สึกว่ามันซับซ้อนเกินไป ทำให้มีความต่อต้านหรือไม่เต็มใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะนี้ ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงจากการเรียนรู้แบบเดิม ๆ ไปสู่การเรียนรู้เชิงรุกต้องใช้เวลาในการปรับตัว และอาจต้องการการสนับสนุนเพิ่มเติมจากทั้งครูและโรงเรียน นอกจากนี้ การเรียนรู้เชิงรุกมักต้องใช้เวลามากกว่าการสอนแบบดั้งเดิม เพราะต้องให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากขึ้นในกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งอาจใช้เวลานานในการเตรียมการและดำเนินการ การที่เวลาไม่เพียงพออาจทำให้การเรียนรู้ไม่สามารถเกิดขึ้นอย่างเต็มที่ตามที่ต้องการ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของมนพมนตรี สกลศิลป์ศิริ. (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาคุณภาพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน : การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม พบว่า สภาพปัญหาคือ โรงเรียนนี้ไม่ผ่านการรับรองคุณภาพภายนอกโดย สมศ. ด้านคุณภาพครูและด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.4 ด้านการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมในการเรียนรู้ ส่วนใหญ่ขาดทรัพยากรหรืออุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย มากที่สุด รองลงมา คือ บุคลากรที่มีทักษะไม่เพียงพอ ขาดการฝึกอบรมการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมงบประมาณไม่เพียงพอ สื่อนวัตกรรมขาดความสอดคล้องกับเนื้อหา ตามลำดับ ส่วนผู้สอนไม่มีความรู้หรือทักษะเพียงพอในการใช้สื่อ และผู้เรียนมีข้อจำกัดในการเข้าถึงสื่อนวัตกรรม มีปัญหาน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนไม่มีทักษะในการใช้สื่อดิจิทัลหรือเทคโนโลยีในการเรียนการสอนจึงไม่สามารถนำสื่อนวัตกรรมมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและคาดการณ์หรือพัฒนาความรู้ ประกอบกับงบประมาณที่จำกัดทำให้การจัดหาสื่อนวัตกรรมที่มีคุณภาพหรือการพัฒนาเครื่องมือใหม่ ๆ ไม่สามารถทำได้อย่างเต็มที่ และในบางกรณี ผู้เรียนอาจมีข้อจำกัดในการเข้าถึงสื่อนวัตกรรม เช่น ขาดอุปกรณ์ส่วนตัว หรือมีปัญหาเรื่องการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต ซึ่งจะทำให้ไม่สามารถเรียนรู้ได้เต็มที่ตามที่สื่อนวัตกรรมเสนอ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของบุปผา รื่นรวย. (2563) ได้ศึกษาการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้กระบวนการนิเทศสำหรับครูในโรงเรียนประถมศึกษา 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 พบว่า ครูส่วนมากขาดทักษะในการผลิตสื่อที่ทันสมัย สอนโดยไม่ค่อยเน้นการใช้สื่อ ยึดแบบเรียนสำเร็จรูปเป็นหลัก

2.5 ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ส่วนใหญ่ขาดการฝึกอบรมเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมิน มากที่สุด รองลงมา คือ ขาดเครื่องมือการประเมินที่เหมาะสม ผู้สอนมีเวลาประเมินไม่เพียงพอ ขาดการฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือการประเมิน ไม่มีทรัพยากรเพียงพอที่จะสนับสนุนการประเมิน ขาดการกำหนดเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน เวลาในการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ตามลำดับ ส่วนการตัดสินหรือการประเมินอาจมีความ

ล่าเอียง และผู้สอนไม่มีความรู้หรือทักษะเพียงพอ มีปัญหาน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การที่ผู้สอนขาดการฝึกอบรมที่เหมาะสมเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินอาจทำให้การประเมินผลไม่ตรงตามมาตรฐานหรือไม่สามารถสะท้อนผลการเรียนรู้ที่แท้จริงของผู้เรียนได้ เกณฑ์การประเมินที่ไม่ชัดเจนทำให้ผู้สอนไม่สามารถทำการประเมินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขาดเครื่องมือที่เหมาะสม เช่น แบบทดสอบ การประเมินจากผลงาน หรือเครื่องมือการประเมินเชิงพฤติกรรมทำให้การประเมินผลไม่สามารถสะท้อนถึงทักษะที่แท้จริงของผู้เรียนได้ อีกทั้ง การประเมินผลที่มีคุณภาพต้องใช้เวลาในการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน หากผู้สอนไม่มีเวลามากพอในการประเมินผลหรือวิเคราะห์ผลงานของผู้เรียน ก็จะทำให้การประเมินไม่สามารถทำได้อย่างละเอียดและครอบคลุม และการมีเวลาการเรียนการสอนที่จำกัดอาจทำให้การประเมินผลไม่สามารถเกิดขึ้นได้อย่างสมบูรณ์ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของบุปผา รื่นรวย. (2563) ได้ศึกษาการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้กระบวนการนิเทศสำหรับครูในโรงเรียนประชาานิคม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 พบว่า ครูส่วนมากวัดผลจากการทำแบบฝึกหัดท้ายบท

2.6 ด้านการสื่อสารแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ ส่วนใหญ่ระยะเวลาไม่เพียงพอ มากที่สุดรองลงมา คือ ผู้เรียนไม่เห็นความสำคัญของการแลกเปลี่ยน ผู้เรียนไม่มีแรงจูงใจในการแลกเปลี่ยน ไม่มีโครงสร้างการสื่อสารและเปลี่ยนที่เป็นระบบ บรรยากาศในชั้นเรียนไม่เหมาะสม ผู้เรียนไม่คุ้นเคยกับวิธีการสื่อสารแลกเปลี่ยน ผู้สอนขาดทักษะการฟังอย่างตั้งใจ ผู้เรียนไม่มีความมั่นใจในการแลกเปลี่ยนระหว่างกัน ผู้เรียนมีปัญหาด้านการตีความ ขาดช่องทางการแลกเปลี่ยนที่เหมาะสม ผู้เรียนขาดทักษะการฟังอย่างตั้งใจ ตามลำดับ ส่วนผู้สอนขาดทักษะในการสื่อสารเพื่อเชื่อมโยง และผู้สอนมีปัญหาด้านการตีความ มีปัญหาน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสื่อสารและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ต้องใช้เวลามากกว่าแค่การบรรยายหรือการถ่ายทอดเนื้อหา การให้ผู้เรียนมีเวลามากพอในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและมีประสิทธิภาพมากขึ้น หากไม่มีเวลามากพอ การแลกเปลี่ยนก็จะไม่เกิดขึ้นอย่างเต็มที่ และบางครั้งผู้เรียนอาจไม่เห็นประโยชน์จากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการเรียนรู้ อาจจะคิดว่าการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นไม่ช่วยเพิ่มพูนความรู้หรือไม่ได้มีผลต่อการเรียนของตนเอง ซึ่งจะทำให้พวกเขาไม่เต็มใจที่จะมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยน ซึ่งหากไม่มีแรงจูงใจที่เหมาะสม เช่น รางวัลหรือผลประโยชน์ที่เห็นได้ชัด ผู้เรียนอาจจะไม่รู้สึว่าการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เป็นสิ่งสำคัญ และไม่เต็มใจที่จะเข้าร่วมในการสนทนา การสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการแลกเปลี่ยนจึงเป็นสิ่งจำเป็น รวมถึงอาจเป็นเพราะบรรยากาศในชั้นเรียนที่ไม่เหมาะสม เช่น การขาดการสร้างความรู้สึกลอดภัย หรือการไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าที่จะพูดหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อาจทำให้ผู้เรียนไม่สามารถเปิดใจและมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนได้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของไพบุลย์ เปานิลา.

(2559) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนดึงประสบการณ์เดิมของตนเองออกมาเชื่อมโยงหรืออธิบายปัญหาใหม่ที่พบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือข้อสรุปการกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ ครูอาจใช้สื่อแผ่นใส วีดิทัศน์ สถานการณ์จำลอง ตั้งคำถามหรือสื่อกิจกรรมอื่น ๆ

3. แนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกยุคโลกพลิกผัน กลุ่มโรงเรียนโมกขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 แต่ละด้านมีผลการวิจัยที่ควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

3.1 ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สถานศึกษาควรมีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของผู้เรียนให้ชัดเจนครบทั้งด้านความรู้ (K) กระบวนการ (P) และเจตคติ (A) ที่เน้นการคิดขั้นสูง เป็นอันดับแรก รองลงมาคือควรมีการจัดประชุมเพื่อออกแบบการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลายสอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ และทบทวนเพื่อให้แน่ใจว่ากระบวนการสอนที่เลือกนำมาออกแบบการเรียนรู้สามารถนำไปสู่จุดประสงค์ที่กำหนดไว้ได้ ตามลำดับ ส่วนการใช้พัฒนาสื่อนวัตกรรมในการเรียนรู้ อยู่ในระดับต่ำที่สุด นอกจากนี้ ควรพัฒนาความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ ของบุคลากรผู้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ พิจารณาเนื้อหาและกิจกรรมให้เหมาะสมกับระยะเวลาที่มี รวมถึงจัดหาทรัพยากร สื่อ และอุปกรณ์ต่างๆ ให้เพียงพอต่อความต้องการในการเรียนรู้เชิงรุกยุคโลกพลิกผัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของผู้เรียนให้ชัดเจนครบทั้งด้านความรู้ (K) กระบวนการ (P) และเจตคติ (A) เป็นหัวใจสำคัญของการออกแบบการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการพัฒนาความคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหาที่เป็นขั้นสูง และเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง การออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับเนื้อหา รวมถึงการใช้เครื่องมือประเมินผลที่หลากหลายไม่เพียงแต่การทดสอบแต่ยังสามารถรวมไปถึงการประเมินผลงานจริง (performance assessment) หรือการประเมินจากกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อสะท้อนถึงความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน และการพัฒนาทักษะและความรู้ของผู้สอนเพื่อให้สามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทการศึกษาในยุคปัจจุบันและสามารถนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม การพัฒนาสื่อนวัตกรรมในการเรียนรู้และการจัดหาทรัพยากรที่เพียงพอเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงการเรียนรู้ที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพ ในยุคที่เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี. (2560) ได้ทำวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับคณาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้ พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับคณาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้ที่พัฒนาขึ้นเรียกว่า POARE Model ซึ่งมีขั้นตอนสำคัญของการจัดการเรียนรู้คือ อาจารย์เตรียมความพร้อม (P) และอนุสรณ์ เฉลิมศรี. (2563) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูประถมศึกษาด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า องค์ประกอบ

และตัวบ่งชี้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เชิงรุก และ บุปผา รื่นรวย. (2563) ได้ศึกษาการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้กระบวนการนิเทศสำหรับครูในโรงเรียน ประชานิกม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 พบว่า การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เชิงรุกของครูโดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการและกระบวนการนิเทศติดตามการปฏิบัติจริงหลังผ่านการอบรม โดยการดำเนินการ 2 วงรอบใน 2 ด้าน คือ ด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่า วงรอบที่ 2 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมสูงกว่าวงรอบที่ 1 ทั้ง 2 ด้าน รวมถึง งานวิจัยของ Munoz et al. (2016) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับนักศึกษาวิศวกรรมศาสตร์ชั้นปีที่ 1 สาขา วิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์และสาขาวิศวกรรมศาสตร์ของ Universidad Catolica de la Santisima Concepcion ประเทศชิลีโดยใช้วิธีการสอนแบบ CDIO ซึ่งเป็นแนวทางที่ได้รับการพัฒนาที่ใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุกที่หลากหลาย เช่น การเรียนรู้แบบโครงงาน การเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน กรณีศึกษาการอภิปรายกลุ่ม ผลการศึกษาพบว่าความ เข้าใจในเนื้อหาของนักศึกษาดีขึ้น มีความพยายามในการเรียนรู้ เกิดแรงจูงใจในการเรียนเพิ่มขึ้น นักศึกษามีความ พึงพอใจกับการเรียนรู้เชิงรุก ได้ทำงานเป็นทีมและได้ข้อเสนอแนะย้อนกลับเกิดปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์และเพื่อน

3.2 ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาควรมีการทบทวนหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ เกิดการพัฒนาสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคต่าง ๆ มากที่สุด รองลงมาคือ ควรมีการกำหนดมาตรฐานการ ตรวจจับและประเมินหลักสูตรที่ชัดเจน และควรมีระบบการปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาให้หลักสูตรมีคุณภาพต่อเนื่อง ตามลำดับ ส่วนการทบทวนเกี่ยวกับกระบวนการสอนที่เลือกนำมาออกแบบการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับ ความสามารถของผู้เรียน และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ อยู่ในระดับต่ำที่สุด นอกจากนี้ ควรพัฒนาความเชี่ยวชาญของบุคลากรให้เพียงพอต่อการพัฒนาในยุคสมัยต่าง ๆ รวมถึงจัดทำแผน งบประมาณและกำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรให้มีความชัดเจน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า การทบทวนหลักสูตรอย่างต่อเนื่องเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้สามารถพัฒนาและปรับปรุงให้ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านเทคโนโลยี สังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม โดยต้องคำนึงถึงความ ต้องการของผู้เรียนและความสามารถในการเรียนรู้ในยุคที่เทคโนโลยีและข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การมีมาตรฐานการประเมินที่ชัดเจนเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้สามารถติดตามความก้าวหน้าของการพัฒนาหลักสูตร และการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้การมีระบบการปรับปรุงและแก้ไขหลักสูตรจะช่วยให้การ พัฒนาหลักสูตรดำเนินไปในทิศทางที่เหมาะสมและมีคุณภาพต่อเนื่อง และการพัฒนาความเชี่ยวชาญและทักษะ ของบุคลากรผู้เกี่ยวข้องกับการสร้างและพัฒนาหลักสูตรเป็นปัจจัยสำคัญในการรองรับการเปลี่ยนแปลงในยุค ต่าง ๆ การอบรมและพัฒนาความรู้ให้กับครูและผู้สอนอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้สามารถออกแบบหลักสูตรและ

การเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถึงแม้ว่าในบางกรณีการทบทวนกระบวนการสอนและการปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับผู้เรียนยังคงอยู่ในระดับต่ำที่สุด แต่การย้ายจุดเน้นจากการสอนเป็นหลักไปสู่การเรียนรู้ของผู้เรียน (learner-centered approach) และการให้ผู้เรียนมีบทบาทในการลงมือปฏิบัติจึงเป็นสิ่งที่ต้องมีการปรับปรุงเพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาทักษะต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่ รวมถึงการจัดทำแผนงบประมาณที่เหมาะสมและการกำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนาหลักสูตรอย่างชัดเจนเป็นสิ่งที่ช่วยให้การดำเนินการพัฒนาเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถดำเนินการในระยะยาวได้ โดยต้องคำนึงถึงการลงทุนในด้านทรัพยากรและเทคโนโลยีที่จำเป็น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี. (2560) ได้ทำวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับคณาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้ พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับคณาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้ที่พัฒนาขึ้นเรียกว่า POARE Model ซึ่งมีขั้นตอนสำคัญของการจัดการเรียนรู้ คือ อาจารย์ส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (R)

3.3 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการลงมือเรียนรู้ สถานศึกษาควรมุ่งเน้นจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้คิดแก้ปัญหา มากที่สุด รองลงมาคือ ควรจัดการเรียนรู้ที่แบบบูรณาการข้ามสาระวิชา หรือเชื่อมโยงกับชุมชน และจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้สะท้อนความคิดด้วยการตั้งคำถาม ตามลำดับ ส่วนกระบวนการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนที่ต่อเนื่องกัน อยู่ในระดับต่ำที่สุด นอกจากนี้ ควรมีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้เพื่อให้สามารถประยุกต์การจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีพื้นฐานความรู้ที่แตกต่างกัน รวมถึงพัฒนาวิธีการเรียนการสอนที่น่าสนใจ ดึงดูดผู้เรียนไม่ให้เกิดความต่อต้านในการเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า การจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแก้ปัญหาจริงและคิดค้นวิธีการแก้ไขเป็นแนวทางที่สำคัญในการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา (problem-solving skills) ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน การเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนลงมือทำและคิดแก้ปัญหาจะช่วยกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการรับมือกับสถานการณ์ที่ซับซ้อน การให้ผู้เรียนมีโอกาสสะท้อนความคิดและตั้งคำถามเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะในการคิดเชิงวิพากษ์ (critical thinking) และการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ การตั้งคำถามเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดต่อยอดและทำความเข้าใจกระบวนการเรียนรู้ได้ดีขึ้น ถึงแม้ว่าการพัฒนาหลักสูตรยังคงอยู่ในระดับต่ำที่สุด แต่การพัฒนาหลักสูตรที่มีขั้นตอนที่ต่อเนื่องและเป็นระบบจะช่วยให้การเรียนการสอนมีความสอดคล้องกัน การปรับปรุงหลักสูตรอย่างเป็นระเบียบจะทำให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาทักษะในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนเป็นสิ่งสำคัญ การจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะในการสอนและการประยุกต์ใช้วิธีการที่หลากหลายจะช่วยให้ครูสามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีพื้นฐานความรู้ที่แตกต่างกัน การใช้

วิธีการสอนที่น่าสนใจและมีความหลากหลายจะช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนและลดความต่อต้านในการเรียน และการปรับวิธีการเรียนการสอนให้มีความหลากหลายและน่าสนใจสามารถช่วยดึงดูดผู้เรียนและกระตุ้นให้เกิดความตั้งใจในการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีและสื่อการสอนที่ทันสมัยจะช่วยให้การเรียนการสอนน่าสนใจและไม่ซ้ำซาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี. (2560) ได้ทำวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับคณาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้ พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับคณาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้ที่พัฒนาขึ้นเรียกว่า POARE Model ซึ่งมีขั้นตอนสำคัญของการจัดการเรียนรู้ คือ นักศึกษาเรียนรู้โดยการปฏิบัติ (A) และมัลลิกา วิเชียรติ. (2559) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 พบว่า แนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 ควรพัฒนาส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมนพ มนตรี สกลศิลป์ศิริ. (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาคุณภาพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน : การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม พบว่า ปัจจัยของความสำเร็จ ได้แก่ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง เกิดการเปลี่ยนแปลงและเรียนรู้ทั้งในด้านความรู้และประสบการณ์และเกิดองค์ความรู้ใหม่ที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาครูและพัฒนางานต่อโรงเรียน

3.4 ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมในการเรียนรู้ สถานศึกษาควรจัดฝึกอบรม หรือให้ความรู้ เพื่อพัฒนาให้บุคลากรสามารถใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมากที่สุด รองลงมาคือ พัฒนาให้บุคลากรสามารถใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อผลิตสื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้อย่างเหมาะสม และสามารถสร้างหรือพัฒนาสื่ออุปกรณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนด้านการจัดการเรียนรู้อื่นๆที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดขั้นสูงวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่า อยู่ในระดับต่ำที่สุด นอกจากนี้ ควรจัดหาทรัพยากรหรืออุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัยและเพียงพอต่อความต้องการอยู่เสมอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า การจัดฝึกอบรมหรือให้ความรู้แก่บุคลากรเป็นสิ่งสำคัญที่สุด เพราะการที่ครูหรือผู้สอนสามารถใช้สื่อและเทคโนโลยีที่หลากหลายในการจัดการเรียนรู้อาจช่วยให้การเรียนการสอนมีความหลากหลายและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น การใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับเนื้อหาจะช่วยเพิ่มความน่าสนใจและการมีส่วนร่วมจากผู้เรียน การที่บุคลากรสามารถใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อการเรียนรู้อุปกรณ์หรือสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพให้กับครูและผู้สอนในการออกแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมและทันสมัย ไม่เพียงแต่ใช้สื่อสำเร็จรูป แต่ยังสามารถสร้างหรือพัฒนาสื่อที่มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้อื่นๆและเนื้อหาได้อย่างดี และการส่งเสริมให้บุคลากรสามารถสร้างและพัฒนาอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนรู้อื่นๆได้ เช่น การพัฒนาเครื่องมือสื่อสาร การใช้แอปพลิเคชัน หรือ

อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่สามารถเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และสามารถใช้ในรูปแบบต่าง ๆ ของการเรียนการสอนได้ เช่น การเรียนรู้ผ่านการเล่นเกม (gamification) หรือการเรียนรู้แบบโต้ตอบ รวมถึง การเน้นการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง เช่น การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินค่าเป็นทักษะที่จำเป็นในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แม้ว่าจะอยู่ในระดับต่ำที่สุดในขณะนี้ แต่การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถรับมือกับสถานการณ์ที่ซับซ้อนได้ในอนาคต นอกจากนี้ การจัดทำทรัพยากรและอุปกรณ์ที่ทันสมัยและเพียงพอต่อความต้องการในการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยต้องคำนึงถึงการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับผลงานวิจัยของไสว พักขาว. (2559) ได้กล่าวถึงการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่าการเตรียมผู้เรียนให้พร้อมสำหรับชีวิตในศตวรรษที่ 21 เป็นเรื่องสำคัญของกระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อวิธีการดำรงชีพของสังคมอย่างทั่วถึง ครูจึงต้องมีทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี

3.5 ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง สถานศึกษาควรมีนโยบายให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง มากที่สุด รองลงมาคือ มีนโยบายให้ผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ และประเมินผลจากการปฏิบัติจริง จากกระบวนการทำงานของนักเรียน ตามลำดับ ส่วนการสนับสนุนให้มีการแสวงหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน อยู่ในระดับต่ำที่สุด นอกจากนี้ ควรมีการฝึกอบรมเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินสนับสนุนเครื่องมือการประเมินที่เหมาะสม และฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือการประเมิน รวมถึงพิจารณาให้ผู้สอนมีเวลาประเมินที่เพียงพอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า การให้นโยบายที่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการประเมินตนเองเป็นสิ่งสำคัญที่สุด เนื่องจากการประเมินตนเองช่วยให้ผู้เรียนสะท้อนถึงการเรียนรู้และการพัฒนาของตนเอง มีการตั้งคำถามเพื่อปรับปรุงการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเรียนรู้ที่เน้นการประเมินตนเองยังช่วยเสริมสร้างความรับผิดชอบและการพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ของผู้เรียน รวมถึง การประเมินจากการปฏิบัติจริงและกระบวนการทำงานของนักเรียน เช่น การทำโครงการ การทำงานกลุ่ม หรือการศึกษาภาคสนาม จะช่วยให้เห็นทักษะที่แท้จริงของผู้เรียน รวมถึงทักษะการแก้ปัญหา การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์จริง ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ การฝึกอบรมเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินและเครื่องมือการประเมินที่เหมาะสมจะช่วยให้ผู้สอนสามารถใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพและมีความเหมาะสมในการวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียน การให้ความรู้และฝึกอบรมเรื่องนี้จะช่วยยกระดับความสามารถในการประเมินที่ตรงประเด็น

และเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละกลุ่ม และการพิจารณาให้ผู้สอนมีเวลาในการประเมินที่เพียงพอเป็นสิ่งสำคัญ เพราะการประเมินผลการเรียนรู้จะต้องใช้เวลาและความใส่ใจในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมิน เพื่อให้ผลลัพธ์ที่ได้มีความแม่นยำและสะท้อนถึงการพัฒนาของผู้เรียน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุภัทรา ภูษิต รัตนาวลี. (2560) ได้ทำวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับคณาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้ พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับคณาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้ที่พัฒนาขึ้นเรียกว่า POARE Model ซึ่งมีขั้นตอนสำคัญของการจัดการเรียนรู้ คือ ประเมินผลการเรียนรู้รอบด้าน (E)

3.6 ด้านการสื่อสารแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ สถานศึกษาควรมีการกำหนดขอบเขตการคิดและการพูดคุยแลกเปลี่ยนอย่างเป็นลำดับขั้นตอน มากที่สุด รองลงมาคือ ควรมีการกระตุ้นให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน และการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างทั่วถึง ตามลำดับ ส่วนการนำผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจผลการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง อยู่ในระดับต่ำที่สุด นอกจากนี้ ควรจัดให้มีการวางแผนบริหารระยะเวลาให้เพียงพอ และมีนโยบายสนับสนุนให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการแลกเปลี่ยน รวมถึงสร้างแรงจูงใจในการแลกเปลี่ยน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า การกำหนดขอบเขตการคิดและการพูดคุยอย่างมีลำดับขั้นตอนจะช่วยให้กระบวนการแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนเกิดขึ้นอย่างมีระเบียบและเป็นระบบ ซึ่งจะทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพและไม่เกิดความสับสน นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจประเด็นต่าง ๆ ได้อย่างลึกซึ้ง และสามารถเชื่อมโยงความคิดกับสิ่งที่เรียนรู้ได้ดีขึ้น และการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์กันจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากกันและกัน ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกัน (collaborative skills) และการคิดวิเคราะห์ที่ดีขึ้น รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ยังช่วยให้ผู้เรียนมีมุมมองที่หลากหลายและเพิ่มพูนความเข้าใจในหัวข้อที่เรียนรู้ กล่าวได้ว่า การกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญที่สุดในยุคที่การเรียนรู้เชิงรุกและการมีส่วนร่วมเป็นสิ่งจำเป็น การทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากขึ้นในกระบวนการเรียนรู้จะทำให้พวกเขามีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองและสามารถพัฒนาทักษะต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม การมีการวางแผนบริหารเวลาให้เพียงพอเป็นสิ่งสำคัญในการทำให้การแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการเรียนรู้เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากไม่มีการบริหารเวลาอย่างเหมาะสม การแลกเปลี่ยนจะไม่เกิดขึ้นเต็มที่ และอาจส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้โดยรวม และการสร้างแรงจูงใจในการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการแบ่งปันความรู้และเรียนรู้จากผู้อื่น การสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนจะทำให้การเรียนรู้มีความหลากหลายและลึกซึ้งยิ่งขึ้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี. (2560) ได้ทำวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับ

คณาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้ พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับคณาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้ที่พัฒนาขึ้นเรียกว่า POARE Model ซึ่งมีขั้นตอนสำคัญของการจัดการเรียนรู้ คือ นักศึกษาราบทิศทางการเรียน (O) และมนพนมนตรี สกลศิลป์ศิริ. (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาคุณภาพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน : การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม พบว่า ปัจจัยของความสำเร็จ ได้แก่ การมีส่วนร่วมการทำงานเป็นทีมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน รวมถึง งานวิจัยของ Weiget, 8 Bonica. (2016) ได้ศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้แนวคิดคิดของ Bloom's Taxonomy ทั้ง 3 องค์ประกอบคือพุทธิวิสัย จิตวิสัย และทักษะพิสัย เพื่อให้ความรู้ที่มีความหมายและให้นักเรียนได้เพิ่มความเข้าใจในเนื้อหา รู้จักการคิดวิเคราะห์โดยใช้ 2 เกม 2 ห้องเรียน 2 รูปแบบทำการศึกษาใน Army-Baylor Graduate Program in Health and Bunes Administration ซึ่งคือส่วนหนึ่งของโรงเรียนนักเรียนแพทย์ทหาร ผลการศึกษาพบว่าการสอนให้นักเรียนมีส่วนร่วมและได้คิดในระดับสูงสามารถปรับปรุงคุณภาพของบทเรียนและช่วยให้ให้นักเรียนรักษาและเข้าใจข้อมูลรวมถึงผลิตผลในการเรียน และ Tharman et al. (2016) ศึกษาการส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุกต่อการรับรู้ทางบวกของนักศึกษาและผลที่เกิดจากการเรียนรายวิชาสรีรวิทยาระบบทางเดินหายใจของนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 1 ทำการวิจัยเปรียบเทียบวิธีที่ใช้การเรียนรู้เชิงรุกในเกือบทุกคาบ การบรรยายเนื้อหาสรีรวิทยาระบบทางเดินหายใจโดยใช้เทคนิคที่หลากหลาย เช่น การเรียนรู้แบบแลกเปลี่ยนความคิด (Think-Pair- Share) วิธีการหยุดบรรยายชั่วคราวการอภิปรายการใช้แบบจำลองการใช้บทบาทสมมติ การสัมภาษณ์และการทดลองทำงานกับหุ่นกับการเรียนรู้แบบดั้งเดิมที่สอนมาก่อนหน้านี้ แล้วจึงทำการทดสอบความรู้

6. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกยุคโลกพลิกผันยุคโลกพลิกผันกลุ่มโรงเรียนโมกขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การใช้พัฒนาสื่อนวัตกรรมในการเรียนรู้ มีสภาพการปฏิบัติต่ำที่สุด ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อให้หน่วยงาน องค์กรและผู้เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางเพื่อประยุกต์ใช้ประโยชน์จากผลการวิจัย ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอสำหรับการพัฒนาและจัดหาสื่อการเรียนรู้อินวัตกรรม รวมทั้งการฝึกอบรมบุคลากรด้านเทคโนโลยีการศึกษา เพื่อให้ครูสามารถเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรรอจนโยบายที่ส่งเสริมให้โรงเรียนและครูใช้เทคโนโลยีและสื่อ นวัตกรรมในการสอนอย่างต่อเนื่อง โดยมีกระบวนการประเมินและปรับปรุงที่เหมาะสมเพื่อตอบสนองความ ต้องการของผู้เรียนในยุคที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีนโยบายพัฒนามาตรฐานการใช้สื่อ นวัตกรรมในการเรียนการสอนที่ ชัดเจน เพื่อให้ครูมีแนวทางที่ชัดเจนในการเลือกใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- กนกอร สมปราชาญ์. (2562). *ภาวะผู้นำ: แนวคิด ทฤษฎีและการพัฒนา*. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กมล โปธิเย็น. (2564). Active learning: การจัดการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 19(1), 11–28.
- กรรณารณ ริ้วหนา. (2564). *การพัฒนารูปแบบศักยภาพของบุคลากรในองค์กรสื่อประชาสัมพันธ์ในยุคดิจิทัล (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ)*.
- กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุก*. นนทบุรี: 21 เซ็นจูรี.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560ก). *แผนพัฒนากระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)*. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560ข). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *คู่มือการปฏิบัติงานของข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษารักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กาญจนา ชัดพูล. (2563). *การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาตำบลบ้านแซวแม่เงิน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา)*.
- กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์. (2556). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์: สิ่งที่ต้องค่าสำหรับทุกคนในอนาคต*. ขอนแก่น: คลังนาวิทยา.

- เสาวณีย์ สมบูรณ์ศิริโรจน์. (2562). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).
- หทัยกานต์ เลขานุกิจ. (2563). การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ดุสิตนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- อรไท แสงสุน. (2565). การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยใช้การศึกษาขั้นเรียนผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 7(5), 332–348.
- อัยริน สมาแอ. (2562). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 (สารนิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่).
- อารีย์ น้ำใจดี, & พิษญาภา ยืนยาว. (2562, 11–12 กรกฎาคม). ผู้นำกับการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล. ใน *งานประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ครั้งที่ 11* (หน้า 1–10). นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- Stoner, J. A. F., & Wankel, C. (1986). *Management* (3rd ed.). New Delhi: Prentice-Hall.
- Suphattarakiat, C. (2022). The cause of the failure of COVID insurance “Meet, Pay, End”. Retrieved from <https://www.bangkokbiznews.com/>
- Taweechaikan, S. (2022). The OIC is confident that the insurance system will not collapse. Even though COVID has caused many insurance companies to fail. Retrieved from <https://www.efinancethai.com/LastestNews/>
- Trade Policy and Strategy Office. (2020). *How COVID-19 shapes the new world order?* Nonthaburi: Ministry of Commerce. (in Thai)
- TRIS Corporation Limited. (2022). *TRIS vaccine for excellence*. Retrieved from <https://www.tris.co.th/vuca/>